СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го БЕРЕЗНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 5, 1987 No. 42. VOL. XCIV.

Делеґація ЗСА вшанувала пам'ять ген. П. Григоренка

Ню Йорк. — Керівник делеґації З'єднаних Стейтів Америки на міжнародній конференції 35 країн, які підписали Гельсінкські угоди, Воррен Зіммерман прислав листа Зінаїді Григоренко зі співчуттям з приводу смерти її чоловіка св. п. ген. Петра Григоренка.

В. Зіммерман повідомив вдову генерала також про виступ на конференції у Відні свого заступника Роберта Фровіка, який від імени всієї делеґації ЗСА висловив глибокий сум у зв'язку зі смертю П. Григоренка.

Звертаючись до делеґації держав, які підписали Гельсінкські угоди, Р. Фровік нагадав, що ген. Григоренко був одним із засновників і членом московської та української Гельсінкських груп, а також активно боровся за права кримсько-татарського народу і протестував проти ув'язнення вільнодумців у Совєтському Союзі в психіятричні шпиталі.

„Він сам став жертвою нелюдського поводження (з боку совєтських властей)", — сказав про св. п. генерала Григоренка Р. Фровік. Він згадав також про участь генерала Григоренка в 1980 році в Мадридській конференції, де, як тепер у Відні, зібралися делеґації країн, що підписали Гельсінкські угоди, щоб обговорити, як ці угоди виконуються.

Американський делеґат нагадав про демонстрацію правозахисників на Пушкінській площі в Москві 5-го грудня 1976 року, коли Григоренко виступив на захист Владіміра Буковського. „Я дякую всім, хто прийшов сюди, щоб вшанувати пам'ять зниклих мільйонів", — сказав тоді до зібраних П. Григоренко. — „І вам спасибі", — відповіли демонстранти.

„Від імени Уряду З'єднаних Стейтів, — закінчив виступ делеґат ЗСА, — ми хочемо висловити нашу вічну вдячність генералові Григоренкові за захист принципів, що лягли в основу Гельсінкських угод".

ФЕСТИВАЛЬ ФІЛЬМІВ В ЧИКАҐО

Чикаго. — Філія ОДУМ висвітлюватиме на протязі чотирьох вікендів українські фільми в домі ОДУМ при 2116 Вест Чикаго аве. Два окремі фільми будуть показані в суботу, о год. 3-ій та в неділю о год. 1-ій та 3-ій по полудні. У суботу і неділю, 14-го і 15-го березня, будуть показані „Земля" та „Іван Франко", 21-го і 22-го березня — „Іду до тебе" та „Трагедія Карпатської України", 28-го і 29-го березня — „Олекса Довбуш" та „Повернення Баттерфляй" та 4-го і 5-го квітня „Камінний хрест" та „Лісова пісня" Лесі Українки. На ці фільми молодь ОДУМ всіх запрошує.

ПЛАКУЧИЙ СВІДОК НА ПРОЦЕСІ В ЄРУСАЛИМІ ПРИЗАБУВ СВОЇ ВЛАСНІ СВІДЧЕННЯ

Й. ЧАРНИ ЗІДЕНТИФІКУВАВ І. ДЕМ'ЯНЮКА, ХОЧ 1976 РОКУ ЦЬОГО ЗРОБИТИ НЕ МІГ

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Йозеф Чарни, третій з групи професійних уцілілих свідків тут на процесі Івана Дем'янюка, назвав його „Іваном з Треблінки", хоч цього не зробив в 1976 році, коли йому показано фотоальбом із знімками мнимих українських злочинців.

Покликаний прокуратурою у вівторок, 3-го березня, Й. Чарни плакав на протязі цілоденної сесії, а найчастішою фразою у його зізнаннях і опиті обороною було „не пам'ятаю".

Й. Чарни, польський жид народжений 1926 року, працював в долішньому таборі Треблінки, де згинули його три сестри, а батьки ще у варшавському ґетто. У контрасті до зарозумілого Пінхаса Епштайна і зухвалого Еліягу Розенберґа, Й. Чарни виявився на процесі плаксивим і забудькуватим.

Опитуваний спершу Міхаелем Шакедом з рамени прокуратури, Й. Чарни сказав, що з Варшави жидів транспортували „українці, німецькі есеси і польська поліція". Подорож у тягарових, переповнених вагонах тривала два дні. Бракувало води, бо „ґої хотіли по 1,000 злотих за літру", то й пили транспортовані свою власну моч.

Й. Чарни не пригадує багато прізвищ, але серед найбільш жорстоких він назвав німця Ляльке — „гірший від інквизиції і від Хмельницького" — німця з Америки, якого називали „Амеріканер" і „головного сторожа" Федоренка. Він бачив Івана, який був 5-6 років старший від нього, бачив як застрелив дівчину, що втікала, показав пальцем на І. Дем'янюка і сказав що це він є Іваном з Треблінки.

Відтак прокуратор запитав Чарного про його зізнання перед Міріям Радівкер в 1976 році, коли він з фотоальбому „Україна ІА" (а є ще на суді альбом „Україна" ІБ") зідентифікував і Івана і Федоренка, але Радівкер сказала йому, що цей Іван не був в Треблінці, а в Собіборі. Але пізніше під опитом оборони, Чарни сказав, що він фактично не зідентифікував Івана для Радівкер, але „тільки собі, в своїй голові". Хоч він собі цього не пригадував, оборона, специфічно ізраїльський адвокат Йорам Шефтель, пригадала Чарному, що 21-го вересня 1976 року він здавав Радівкер свідчення два рази — о год. 1-ій і відтак в год. 2:30 по полудні — і в год. 1-ій він тільки зідентифікував Федоренка, згідно зі записом свідчень. Івана він зідентифікував щойно під час другого свідчення. Оборона вживала цю тактику, щоб доказати, що у Чарного затерлась пам'ять і він кілька випадків поєднав в один.

Це саме сталось з його зустрічами з німцем Ляльке. Тепер він не пригадував собі, що Ляльке мав злющого пса, який називався Барі і по таборі він ходив тільки з псом. Це власне свідчив Чарни на процесі проти 11-ох німців в Дюссельдорфі в 1965 році. Тепер він придадує тільки три імена з 11-ох, про пса і його назву забув.

Оборона також пригадала Чарному про його свідчення з 1959 року, коли він сказав, що йому було 15 років коли він був у Треблінці, а фактично він мав 16 років. Чарни сказав, що зробив себе молодшим, щоб оправдати погану пам'ять.

Чарни також не пригадав, що він раніше свідчив, що носив жовту стяжку і подав був своє в'язниче число. Про Івана він сказав, що він наглядав над ґенераторами, ґазовими камерами, моторами — про це всі знали, хоч попередні свідки говорили про засекреченість. Він бачив Івана в долішньому таборі, біля поїздів, а попередні свідки твердили, що Іван працював тільки в горішньому таборі.

Сторожі, відповів Чарни на запит Марка О'Коннора, — це були есеси. Як він це знає — мали на шапках „труп'ячі чашки".

До свідчень перед М. Радівкер повернувся ще раз Й. Шефтель, але головний суддя перервав опит і голосно і сердито подав свою інтерпретацію цього питання, виявляючи тенденційність в сторону прокуратури. Він сказав, що він зрозумів, що Чарни зідентифікував фото Івана в 1-ій год., а свідчення зложив в год. 2:30.

Прокуратура завважила, що до цієї справи ще можна буде повернутися, бо М. Радівкер є на листі біля 50-ох свідків прокуратури.

На цьому переслухання Й. Чарного закінчилось.

Т. ФРІДМАН ОБВИНУВАТИВ ЖИДІВ В КОЛЯБОРАЦІЇ

Ізраїль, Єрусалим (АНЧЕЙН, тел.). — Тувія Фрідман, відомий „ловець нацистів", який очолює документальний центр голокосту в Гайфі, обвинуватив жидів-робітників в Треблінці в колябораціїї з німцями у винищуванні жидів у цьому екстермінаційному таборі.

У газеті „Ідіот Ахаронот" („Останні Вісті"), органі Партії праці, що її очолює Шімон Перез і яка друкується гебрейською мовою, появилось 1-го березня інтерв'ю з Т. Фрідманом, у якому він твердить, що в Треблінці працювало „30 німців, 130 українців і інших та 700 жидів, які співпрацювали з ними".

У дальшому Т. Фрідман питає, чому повстання вибухло щойно 400 днів після того, як почали працювати ґазові камери і чому це повстання вибухло тоді, коли перестали приходити транспорти до Треблінки. Він твердить, що повстання почалось тоді, коли всім співпрацюючим жидам стало ясно, що вкінці прийшла черга на них.

Т. Фрідман признався, що він постійно отримує телефонічні погрози, що його вб'ють. Він відповідає: „Приходіть — я дома".

На закінчення інтерв'ю Фрідман сказав, що настав час виявити всю правду, щоб її знали майбутні покоління. Він підтвердив, що буде зізнавати на процесі Івана Дем'янюка по стороні оборони і що він скаже про співпрацю жидів в голокості, щоб їх не представлялось як „героїв нації".

Як уже інформовано, Т. Фрідман раніше заявив у пресі, що він судитиме Е. Розенберґа за оклевечування його під час зізнань на процесі.

Як відомо, Т. Фрідман записав в 1947 році в Австрії свідчення Е. Розенберґа, в яких він сказав, що Івана з Треблінки вбито, а тепер це заперечує.

В. ВЕБСТЕР НОМІНОВАНИЙ НА ДИРЕКТОРА СІ-АЙ-ЕЙ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен заявив у вівторок, 3-го березня ц.р., що він номінує дотеперішнього директора Федерального Бюра Інвестиґацій (ФБІ) Вілляма Г. Вебстера на опорожнене місце директора Центрального Розвідчого Управління (Сі-Ай-Ей) після того, як Робрет М. Ґейтс попросив Президента зняти його кандидатуру з огляду на контроверсії, гострі і некорисні для Уряду дебати в Сенаті у зв'язку з іранською аферою і нелеґальним перекиненням великої суми грошей з продажі зброї для повстанців „контрас" в Нікараґуа, про що, очевидно, Ґейтс знав і нікого про це не повідомив. Деякі сенатори вважали, що він входив до цього ядра людей з Адміністрації президента Р. Реґена, які вели тиху, а в багатьох випадках нелеґальну дипломатичну й торговельну діяльність без порозуміння з Конґресом.

Вибір В. Вебстера, — пише М. Бойд у щоденнику „Ню Йорк Таймс" з 4-го березня, — колишнього федерального судді апеляційного суду, а від довшого часу директора ФБІ, є, з погляду Адміністрації і близьких співробітників Р. Реґена, добрим вибором, бо він ледве чи матиме якісь трудноші в Сенаті щодо затвердження його особи на це високе і дуже відповідальне становище.

Поінформовані у Вашінґтоні особи кажуть, що цей вибір, зглядно номінацію, треба завдячувати новій, свіжій і розважливій стратеґії нового шефа персоналу Білого Дому колишнього сенатора Говарда Бейкера. Вибір знайшов також схвалення серед багатьох провідних демократів в обидвох палатах Конґресу. Лідер демократичної більшости в Сенаті сен. Роберт С. Бирд із Західньої Вірджінії заявив, що номінація напевно скріпить престиж Сі-Ай-Ей, а може навіть Уряд Р. Реґена. Він назвав Вебстера висококваліфікованою особою і розважливим політиком, якого сьогодні потребує Сі-Ай-Ей.

Покищо невідомо хто прийде на місце Вебстера на посаду директора також важливої і потрібної установи ФБІ. Вашінґтонські джерела переконані, що першими особами, до яких звернеться в цій справі Президент, будуть асистент ґенерального прокуратора Степан С. Тротт, Рудольф В. Джіліяні, прокуратор з Н Ню Йорку і федеральний суддя Ловелл Дженсен із Сан Франсіско, Кал.

Номінація В. Вебстера наступила після цього, як колишній сенатор Джан Тавер, республіканець з Тексасу і голова президентської комісії для перевірки справи іранської і нікараґуанської афери, відмовився від пропонованого йому посту.

Номінацію В. Вебстера подав до відома акредитованим в Білому Домі кореспондентам сам президент Р. Реґен увечорі, 3-го березня. Президент не зустрічався з представниками засобів масової інформації від 25-го листопада минулого року.

У Філядельфії відбудеться свято в пошану Т. Шевченка

Філядельфія. — Тут в авдиторії Академії св. Василия при 711 Факс Чейс рд., відбудеться заходами Комітету Української Громади Метрополітальної Філядельфії — Відділ УАКРади, в неділю, 8-го березня ц.р. свято в пошану Тараса Шевченка.

У програмі: святкове слово Миколи Француженка, участь співочого ансамблю „Промінь" з Ню Йорку, ансамблю бандуристів „Гомін степів" з Ню Йорку, співачки Надії Чемеринської і скрипкового ансамблю УМІ.

Для вигоди учасників свята є окремо замовлений автобус, який їхатиме з „Вознесіння" о год. 2:15 по полудні, з-під церкви св. Миколая о год. 2:30 по полудні, з домівки УСТ „Тризуб" в год. 2:45 по полудні.

Початок концерту о год. 3:30 по полудні.

Зголошення на їзду автобусом приймає М. Филипович і крамниця „Космос".

220-ий відділ УНС відзначить своє 75-ліття

Чикаґо. — Братство свв. Апостолів Петра і Павла Відділ 220-ий УНС в Чикаґо - Південь, відзначить 75-ліття свого існування у неділю, 29-го березня ц.р.

Прийняття з малою програмою відбудеться в приміщенні Шато Д'Амор („Малий Київ"), при 6955 Вест 79-та вулиця. Початок — 2-га година по полудні. Ціна за квитки — 18 дол. від особи. Додаткові квитки можна набувати у секретарки Відділу Ж. Блідої, телефонуючи на число (312) 857-7053.

Мадярсько-румунські відносини погіршуються

Західній Берлін. — Відносини між Мадярщиною і Румунією — двома членами Варшавського Пакту — різко погіршилися у зв'язку з переслідуванням мадярських меншин в країні зі сторони румунських властей. В Румунії нараховується 1,8 мільйона мадярів.

Газета „Файненшел Таймс" повідомляє із Західнього Берліну, що недавно в одній з передач будапештського радіо румунські власті були обвинувачені у створенні „напруження на кордоні". Справа в тому, що коли мадяри їдуть до Румунії відвідати родини, які там проживають, мусять пройти кількагодинний митний огляд на кордоні. Мадярам забороняють привозити газети та інші видання в мадярській мові.

Міністер культури Мадярщини Беля Копеші сказав недавно в інтерв'ю для однієї західньої газети, що відносини з Румунією „стають все гіршими й гіршими".

Минулого місяця з несподіваною для відносин „братніх країн" заявою виступили католицькі єпископи Мадярщини. В ній вони осудили румунські власті за „порушення прав людини".

Зі своєї сторони, Румунія оголосила на міжнародній конференції у Відні, на якій обговорювалося виконання Гельсінкських угод, що румунський уряд виступає проти будь-якого обговорення порушень прав людини. Румунське пресове аґентство заявило, що „недавно була піднята справа про кордон, піднята тими, хто хотів би перегляду кордонів в Европі". Цей таємничий „хтось" не названий, хоч всім зрозуміло, що мова йде про Мадярщину, яка уклала угоду з Румунією про кордон ще в 1919 році. Згідно з договором, Мадярщина відмовилася на користь Румунії від Трансильванії, де більшість населення становлять мадярі.

У СВІТІ

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ філіппінської армії наказало перевести військовим частинам атаку на бази комуністичних партизанів після того, як стало відомо, що з цих баз комуністи роблять напади і засідки на військові колони і мирні поселення. Активність комуністів помітно збільшилась в останньому часі і тепер взагалі немає вигляду на будь-яке замирення з урядом президента Коразон Акіно. Шеф генерального штабу армії ген. Фідель Рамос заявив кореспондентам, що він, порозумівшись в тій справі з президентом, зарядив офензиву проти партизанів. Рамос відмітив, що на протязі 20-ох днів загинуло з рук комуністів аж 181 осіб, військових і цивільних. На його думку уряд Філіппін не може дозволити собі на поширення громадянської війни і військо мусить перебрати контролю деяких районів, особливо тих, у яких приміщені бази партизанів.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Ройтерса інформує, що пакістанський амбасадор до З'єднаних Стейтів Америки Ямшед Маркер заявив у понеділок, 2-го березня ц.р., що інформація індійського журналіста про те, що Пакістан розпочав продукцію своєї власної атомової бомби та іншого рода нуклеарної зброї, є злобною видумкою ворогів Пакістану, які намагаються „підірвати престиж нашої країни". Становище уряду Пакістану є ясним: „ми не будемо продукувати атомових бомб, хоч маємо для цього усі дані. Атомову енергію ми використовуватимемо для мирних цілей", — заявив амбасадор. Треба припускати, — кажуть політичні спостерігачі, — що поголоски про пакістанську „атомову бомбу" мають вплинути в якийсь спосіб на дискусію в Палаті Репрезентантів і Сенаті ЗСА, які дискутуватимуть над пропозицією Уряду про уділення 1,7 більйона долярів військової допомоги і 2,3 більйона економічної допомоги для Пакістану.

У ПОЛОВИНІ БЕРЕЗНЯ в Празі, Чехо-Словаччина, розпічнеться політичний процес над „музикантами", які, згідно з обвинуваченням прокуратури, друкували і розповсюджували нелеґальну і незатверджену цензурою літературу. Один з чехо-словацьких дисидентів, який не бажав називати свого прізвища, заявив кореспондентові агентства Юнайтед Пресс Інтернешенел, що цей процес може викликати цілу бурю протестів внутрі країни і за кордоном, бо група колишніх музикантів, на його думку, не робила нічого нелеґального. „Вони (комуністи) прямо не можуть терпіти незалежної діяльности групи людей, на яких вони не мають ані впливу, ані контролі", — заявив неназваний дисидент.

ЗГІДНО З ІНФОРМАЦІЄЮ Ассошіейтед Пресс державна прокуратура в Західній Німеччині почала розглядати отримані з архівів Організації Об'єднаних Націй документи з 30,000 прізвищами запідозрених у воєнних злочинах осіб. Директор західньонімецького документаційного центру Альфред Штрайм заявив, що центр, в порозумінні з генеральним прокуратором, збільшить штаб своїх адвокатів з восьми до 20-ти, щоб прискорити процес перегляду отриманих документів. В телефонічному інтерв'ю Штрайм відмовився назвати організації чи особи від яких документаційний центр отримав документи з архіву ОН, а тільки сказав, що документи отримано з „третьої руки". Очевидно, політичні спостерігачі і кореспонденти здогадуються, хто криється за цією назвою. Штрайм заявив, що багато осіб із списка вже не живуть, деякі були засуджені вже у раніших процесах, а деякі взагалі не брали участи у злочинах, а тільки служили в армії.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц, який перебуває з візитою у Китаї, зустрівся з п'ятьма китайськими керівниками, які запевнили його, що кампанія проти капіталістичних тенденцій не відіб'ється ні на зовнішній політиці Китайської Народної Республіки, ні на економічних реформах. Китайські лідери сказали Дж. Шулцові, що ці реформи проводяться не для того, щоб Китай став на капіталістичний шлях розвитку, але щоб йшов соціялістичним шляхом, властивим лише Китаєві. Шулцові довелося вислухати і докори за те, що З'єднані Стейти Америки продовжують надавати військову допомогу Тайванові. Господарі говорили, що їх країна повинна багато перейняти від ЗСА. У вівторок, 3-го березня, Шулц зустрівся з китайським лідером Денг Шіаопінгом.

КОЛИШНІЙ СЕНАТОР з Теннесі Говард Бейкер, призначений шефом штабу Білого Дому, приступив до праці у понеділок, 2-го березня. Він прибув на працю на 25 хвилин раніше, ніж призначив нараду зі своїми асистентами, а на запитання репортерів, що його хвилює в першу чергу, відповів: „Спочатку я повинен знайти свій кабінет". Після наради з асистентами Г. Бейкер зустрівся з президентом Роналдом Реґеном. Уже в п'ятницю, в день свого призначення на нову посаду, Г. Бейкер розмовляв з лідерами демократів у Конґресі — спікером Палати Репрезентантів Джимом Райтом і лідером демократичної більшости в Сенаті Робертом Бирдом, а також з лідерами республіканців — сенатором Робертом Долом і конґресменом Робертом Майклом. Цим самим він дав зрозуміти, що має намір перш за все відновити довір'я у відносинах між Білим Домом і Конґресом.

АДМІНІСТРАЦІЯ РОНАЛДА РЕҐЕНА плянує попросити Конґрес про асиґнування на відновлення вплат ЗСА в бюджет Організації Об'єднаних Націй. Про це повідомив у Лондоні головний делеґат ЗСА в ООН генерал Вернон Волтерс. Повний внесок ЗСА становить в цьому році 209 міл. дол. За словами В. Волтерса, Вашінґтон погодився відновити плату, бо ООН провела ряд реформ, яких вимагала від неї американська сторона. Волтерс сказав також, що ЗСА мають намір покрити свою заборгованість за минулий рік. Метою поїздки Волтерса в Европу є згладити враження від іранського скандалу, що розгорівся у Вашінґтоні. Зокрема генерал заявив, що американська постава зброї Іранові була надто обмеженою. За його словами, цієї зброї „вистачило б лише на півторагодинний артилерійський обстріл". Волтерс також сказав у Лондоні, що „зброю Іранові продавали всі европейські країни".

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ УРЯД, розраховуючи на різке збільшення леґальної еміґрації совєтських жидів, звернувся до Державного департаменту ЗСА з просьбою відкликати для цієї категорії статус фаворизованих осіб на випадок їх приїзду в Америку, тобто не розглядати їх як політичних втікачів. За час еміґрації т.зв. „третьої хвилі" понад 80 відсотків жидів виїхали з СССР не в Ізраїль, а в З'єднані Стейти Америки або в країни Західньої Европи. Згідно з існуючими в ЗСА еміґраційними правилами, особам, які виїхали з СССР, віддається перевага, і всі вони автоматично вважаються політичними втікачами, не залежно від мотивів виїзду. Під час недавньої візити в ЗСА прем'єрміністер Ізраїля Їцак Шамір звернувся до державного секретаря Джорджа Шулца з просьбою не застосовувати до леґальних еміґрантів з СССР статусу політичних втікачів. Шамір заявив, що всі жиди, які виїжджають з Совєтського Союзу, повинні їхати в Ізраїль, а вже уряд цієї країни буде розглядати їх індивідуальні справи щодо рееміґрації в інші країни. Вимога Шаміра викликала негативну реакцію в жидівських організаціях Америки.

В Українському Музеї відкривається виставка „Світ Василя Курилика"

Ню Йорк (УМ). — В неділю, 8-го березня ц.р., буде відкрита в Українському Музеї в Ню Йорку виставка 32 картин мистця Василя Курилика під назвою „Світ Василя Курилика". Виставка триватиме до 3-го травня ц.р.

Василь Курилик, українець з походження, уроджененець далекої Альберти, Канада (1927-1977), належить до найбільш видатних та люблених мистців Канади. Студіював мистецтво на Манітобському університеті, закінчивши студії у 1949 році ступенем бакалявра. Після того поступив до Онтарійського коледжу мистецтва в Торонто. Його перша індивідуальна виставка відбулася в 1960 році, в мистецькій ґалерії Айсікса в Торонто. Вона закріпила його в мистецькому світі Канади.

В. Курилик: „Снідання лісорубів".

В. Курилик є відомий своїми унікальними картинами, що віддзеркалюють життя етнічних груп Канади — українців, поляків, жидів, ескімосів, ірляндців та французів, а теж картинами релігійної тематики.

Картини, що їх вибрано на виставку, мають на меті показати широкий діяпазон тематики мистецьких праць Курилика — невинні сцени з його дитинства на преріях Альберти, аж до сильного підкреслення гріха й корупції.

В. Курилик залишив велику спадщину своїх праць. Вона нараховує тисячі малюнків і рисунків, що надзвичайно видатно причинилося до збагачення історії мистецтва Канади. Він теж був автором і ілюстратором. Канадські фільмові компанії випродукували на підставі його праць цілий ряд фільмів.

В. Курилик отримав цілий ряд нагород, Ордер Канади у 1976 році, нагороду Християнської Культури

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Несподіваний крок Міхаїла Ґорбачова

Наприкінці минулого тижня теперішній кремлівський диктатор із скромним титулом генерального секретаря компартії СССР Міхаїл Ґорбачов зробив несподіванку західньому світові, зокрема Америці. Він проголосив за посередництвом офіційного пресового агентства ТАСС готовість підписати з Америкою договір про поступову редукцію ракет на середню віддаль на европейському континенті, аж до повного їх скасування, покликавшись на останню свою зустріч із президентом Реґеном в жовтні минулого року в Ісляндії, де була про це мова. Але тоді Ґорбачов зірвав ту конференцію з двох причин: він вимагав, щоби Америка виреклася свого пляну оборонної протиракетної зброї із космосу (т.зв. „Зоряна війна"), або бодай відкинула досліди над цією новою зброєю на 10 років, і далі — він вимагав, щоб до редукції ракет на середню віддаль включити також ракети, що їх мають Великобританія і Франція. Ті обидві передумови були для Америки і її західньоевропейських союзників неприйнятливі і та Ісляндська конференція на вершинах скінчилася невдачею.

В американській і міжнародній пресі зароїлося від коментарів, чому саме тепер Ґорбачов відступив від отих двох своїх передумов. За коментарями, проголошеними у недільному „Ню Йорк Таймсі" з 1-го березня ц.р., Ґорбачову страшенно потрібне якесь порозуміння з Америкою щодо припинення перегонів у зброєнні, бо він здає собі справу, що найпершою перешкодою до детанту, який йому необхідний для ведення заповіджених реформ ніби по лінії демократизації, насправді для протидіяння страшній економічній кризі. Ґорбачов перевів уже таку чистку у Політбюрі і ЦК КПСС, що звідти немає грізної для нього опозиції, але має труднощі з бюрократичним апаратом і нижчими органами компартії, які бояться за свої теплі місця і бояться (правильно), що справжня демократизація, яка дала би більше свободи підсовєтським громадянам, підсилить відосередковий рух немосковських народів.

Вислід останніх виборів в Америці, який дав більшість демократам в обох Палатах Конґресу, був приємний для Москви, яка вбачала у тому голосуванні в Америці можливість приходу демократів також до Білого Дому, що за думкою большевицьких лідерів — облегшило б переговори в ділянці зброєння чи роззброєння. Так само водою на млин Ґорбачова була така звана Іранська афера, яка послабила лідерську позицію президента Реґена. Але найближчим дорадником Ґорбачова в американських справах є член Політбюра Анатолій Добринін, довголітній совєтський амбасадор у Вашінґтоні, який орієнтується добре у внутрішньо-американських справах і видно правильно переконав Ґорбачова, що Реґен користується такою популярністю і має таких дорадників, що напевно переборе „іранську кризу" і не варто чекати на дальший її хід. Як виявилося, того самого дня, як Ґорбачов виступив із своєю пропозицією щодо підписання договору щодо редукції ракет на середню віддаль в Европі — у Білому Домі прийшла радикальна зміна, бо наступник Доналда Ріґена Говард Бейкер, як новий голова штабу Білого Дому, напевно внесе новий стиль у діянні Білого Дому.

Хоча в комунікаті ТАСС нічого не сказано про можливості нової зустрічі Ґорбачова з Реґеном, вона стала актуальною і можливою. За всією вірогідністю літом чи ранньою осінню цього року прилетить до ЗСА Ґорбачов. Така нова конференція на вершинах має шанси успіху, бо й Реґенові дуже потрібний успіх для відзискання твердої позиції у Конґресі і суспільстві. Адже це був би перший Президент Америки, який започаткував би редукцію існуючого арсеналу зброї. На останній конференції секретарів (міністрів) військових справ членських держав Атлантійського бльоку (НАТО) прийшло до згоди, що навіть повне скасування ракет на середню віддаль і відкликання доставлених уже американських ракет типу Першінґ не послабить оборонної сили Заходу, бо американською „парасолею" над европейським Заходом є насправді далекосяжні ракети, приміщені на різних заморських базах та у підводних човнах. СССР має тепер в Европі 441 ракету типу СС-ІІ, кожна з них по одній атомовій „голівці", насправді всіх таких ракет СССР має 1,323. ЗСА обіцяли доставити Західній Европі 572 ракети типу Першінґ. За проєктом Ґорбачова ЗСА мали би право до 100 таких ракет на території ЗСА і СССР мав би 100 ракет на Далекому Сході. Хоча за твердженням фахівців це не зліквідувало би можливости третьої світової війни, щодо збройної спроможности, але було б спасенною для миру вісткою з психологічного погляду.

Микола Бараболяк

СУМЕРК ПОЛІТИКИ СИЛИ

Добра політика — це виграти війну без війни, перемогти без великого ризика, і найнижчим коштом, головно в людях. Усе ж чи це боротьба ідеологій чи двох держав — це справа стосунку сил. Та це відношення сил не зводиться до порівняння фізичних, мілітарних сил: піхоти, літаків, танків, чи ракет. Не меншу, а навіть вирішальну ролю, грає психологічний фактор: моральна і політична сила чи слабість противника. Тому, хто рахує на перемогу готуючись до розправи з ворогом, не може нехтувати психологічним моментом на тому фронті. А нині дві світові суперпотуги, які рішають про долю й недолю світу, розсівшись на понад 10,000 ракетних головок кожна, діють наче запаморочені тією фізичною силою і штовхають людство до катастрофи.

Американській стороні звернув увагу на той, так історичний і важливий у політиці, фактор ще в час в'єтнамської війни видний учений у ділянці політичних наук і тогочасний голова сенатської Комісії закордонних зв'язків проф. Фулбрайт, закидаючи Америці „ароґанцію" у її політиці базованій на фізичній силі. Маючи перевагу у збройних силах над В'єтнамом і його протекторами, Америці здавалось, що легко встановить свою беззастережну перевагу на Далекому Сході. А що вийшло? Болюча програна, наслідки якої Америка відчуває донині, два десятки років пізніше. ЗСА не можуть собі дати ради з Нікараґуа, хоч тут дійсно годилось би показати повну силу. Конґрес, відчуваючи нехіть виборців до збройного заанґажування, унеможливлює Президентові вжити рішучі засоби, з чого Ортеґа користає і може навіть глузувати з погроз.

Переконалось уже, мабуть, теж і кремлівське Політбюро, що політика мілітарної сили (амер. „power politics", німецьке „Machtpolitik", кращого українського терміну не находжу), не поплачує. З усіми їхніми ракетами, танками, броневиками, літаками і невичерпаним запасом вояка — не можуть собі дати ради з афганістанськими партизанами. Правда, уряд СССР не може бути там виставлений на таку неприємну програну як ЗСА у В'єтнамі, бо їм до Афганістану тільки через кордон, а не як було у В'єтнамі боротись у країні на десятки тисяч миль, то все ж програна СССР там ясна. Навіть у Польщі совєтські власті програли з Валенсою, бо хоч-не-хоч мусять годитись на своєрідне двоєвластя, яке панує нині у Польщі.

Коли дві суперпотуги злегка кореґують свої дотеперішні настанови стосовно „power politics", то є одна держава, яка уперто її продовжує — а це Ізраїль. Ізраїль беручи релятивно мілітарна потуга, шоста з черги у світі. Кажуть, що коли б нині прийшло до мілітарного конфлікту Ізраїля з арабськими країнами з їх 130 мільйоновим населенням, Ізраїль знову виграв би, завдяки якости їхньої зброї, вишколові й інтеліґенції Ізраїльського солдата. Та ще й тому, що Ізраїль певен, що на випадок, коли б було дуже зле, Америка заризикує третьою світовою війною в їх обороні. Ось нещодавно перед приїздом Їцака Шаміра до ЗСА Реґен підвищив статус Ізраїля до „союзника", що дуже вимовне. Коли нині яка країна ще вповні виявляє „ароґанцію сили" — то Ізраїль. Колись нерозв'язане балканське національне питання довело до Першої світової війни. Нині таким каталізатором може стати Ізраїль. Лявіна котиться: проґнані з Палестини араби знайшли були притулок у Йорданії, але що робили королеві Гуссейнові клопіт, бо наскакували відти на ізраїльські збройні сили на Західньому Побережжі, то Гуссейн „видворив" їх. Притулили їх брати шііти в південному Ливані. Але і ливанцям вони надоїли. 1982 року ізраїльська армія переступила кордон Ливану з метою зліквідувати там сили Арафата. Після двох літ змагань — тепер уже і з шіітами, яких Ізраїль трактував як вороже населення, хоч вони не мали нічого проти ліквідації в Ливані палестинської іриденти — Ізраїль відступив із досить дошкульними втратами. Залишив під своєю контролею тільки на 6 - 10 миль глибокий „санітарний пояс, де насадив наємне військо рекрутоване з арабських християн. Щоб спацифікувати і палестинців і шіітів, Ізраїль нині бомбардує Ливан і придержує запідозрілих у протиізраїльських настановах арабів у концентраках. Палестинці і шііти посилили у відповідь акцію закладників, переконавшись, що таким чином можна добитись чогось. І добились: у зв'язку з питанням закладників розвинулась іранська афера. Американській стороні не йшлось у цій афері про нав'язання контактів з якимись „поміркованими" елементами у Ірані, бо таких там нема і не було, а прямо Реґен хотів таким способом звільнити закладників. Ішлось про те, щоб показати, що ЗСА мають силу охоронити своїх громадян за кордоном, що Америка не скориться перед бандою терористів...

А що вийшло? Задум ударив по Америці бумеранґом. Ні палестинці ні шііти не могли собі навіть уявити що досягнуть такої перемоги: захитали політичною рівновагою ЗСА, підкосили авторитет Президента, а головно захитали дуже болюче престижем ЗСА на міжнародному форумі! Спаралізували американську зовнішню політику, мабуть, на довший період часу! Лідери европейських країн втратили довір'я до напрямних американської політики, доказом чого було м.і. те, що відмовились нещодавно узяти участь у конференції проти терроризму. Америка задовго продовжує політику, мотивом якої є „що добре для Ізраїля

(Закінчення на стор. 4)

М. Мельник

Знайдім гроші для адвокатів Дем'янюка

Певна кількість американців — між ними Патрік Бюкенен — розуміють, що проблема Дем'янюка — це не справа якогось садиста, національна приналежність якого не має ніякого значення. Як можна було сподіватись, початкові дні суду підняли проблему українських вартових в Треблінці і Собіборі та українських коляборантів взаґалі на тлі актів садиста української національности.

Коли росіяни, за допомогою своїх українських аґентів у Ню Йорку, ту справу порушили в Америці, тоді вони знали, які будуть наслідки. Це ж не проблема якогось дрібного коляборанта. Це проблема „Івана Ґрозного". Що за знаменита і — можна сказати — унікальна нагода розправитися із українськими самостійниками, асоціюючи їх з „Іваном Ґрозним" та іншими сторожами Треблінки і Собібору.

Чому Ізраїль став союзником росіян в справі, де ідентичність „Івана Ґрозного" була цілком очевидно принаймні сумнівною? Бажання розрахуватися з українцями могло бути однією з причин, хоч може й найменшою. Куди важливішою причиною було пригадати світові, а зокрема Америці, знову про голокост і таким чином викликати співчуття і унешкідливити критиків Ізраїля. Не можна теж відкинути гіпотези, що, псуючи репутацію українців на Заході, цим робом Ізраїль приподобається росіянам і тоді вони дозволять більшій кількості жидів виїхати з СССР.

Що жиди хочуть приподобатися росіянам, то про це немає сумніву. В інтерв'ю опублікованому в „Дер Шпіґель", президент Жидівського Світового конґресу Бронфман зробив такі завваги: „Я знаю безсумнівно, що Ізраїль радо нав'язав би дипломатичні звязки з Совєтським Союзом. (...) Я був часто в Москві як комерсант і вже два рази як президент Жидівського світового конґресу. (...) Я часто стрічаюсь з совєтським амбасадором та з іншими совєтськими урядовцями. Вони теж приходять до мого бюра і ми їмо разом обід"

Коли б адвокати Дем'янюка постарали досить матеріялів, щоб переконати публічну опінію, що ціла та справа, — це, як завважив Бюкенен, зфабриковане урядом СССР шахрайство, тоді це не залишилося без наслідків і на нашу репутацію тут і на публічну опінію в Україні.

Що такі можливості є, можна переконатись з протоколу одного із засідань суду. Перепитуючи Розенберґа, що свідчив проти Дем'янюка, Марк О'Коннор показав йому його власне писемне зізнання з 1947 року, де він заявив, що „Івана" вбили в'язні під час повстання в 1943 році.

Т. Фрідман, що заснував Центр документів про голокост, і якого родина згинула в Треблінці та який — з подивугідною відвагою — буде свідком оборони, подав до публічного відома це свідчення зараз після передачі Дем'янюка Ізраїлеві.

На суді М. О'Коннор спитав Розенберґа чи він говорив з Фрідманом телефонічно на ту тему. Розенберґ спершу викручувався, а тоді признав що він говорив з ним три чи чотири місяці тому. Тоді О'Коннор спитав чи Розенберґ грозив Фрідманові, що цей фізично за це потерпить. Далі виходить, що Розенберґ назвав Фрідмана брехуном, сказав що він заплатить за це, що Бог його покарає, та спитав його скільки він грошей дістав від О'Коннора.

От так цей суд виглядає і він буде тягнутись ще добрих кілька місяців. Уміжчасі оборонці Дем'янюка не тільки мусять з чогось жити, але їм варто заплатити принаймні два рази стільки, що вони заробили б, коли б залишились в своїх бюрах. Крім цього під час суду виходять все наверх нові свідчення, нові документи, нові інформації як зі сторони прокуратури, так і зі сторони оборони. Їх треба перевірити, перекласти, треба платити за експертів, помічників, за поїздки, готелі, і т. д. Та ж О'Коннор не буде покривати тих коштів з власної кишені.

Це був би дійсно скандал, якби оборонці з браку грошей не могли використати різних нагод. Невже ж ми не можемо здобутись на те, щоб оборонцям дати стільки грошей, скільки їм треба, а то й більше? Прийшов час, щоб не комітети, а центральні організації післали своїх членів по українських громадах і зібрали потрібні гроші — і то чим скоріше, заки не стане запізно.

Андрій Бук

ЕКОНОМІКА ЗСА ЗА 1986 РІК І ПЕРЕДБАЧЕННЯ НА 1987 РІК

II.

Через низьку вартість доляра до єни (42 відс.) економіка слабне, безробіття зростає, зменшено години праці, (40 годин тижнево) через автоматизацію продукція більшає (20 відс.) Валова продукція за 1986 рік знизилася до 2 відс. Затруднення і публічні роботи зменшилися, що шкодить експортові і збільшує імпорт. Торговельний зиск зменшився до 66 більйонів дол. (за 1985 рік 91 більйонів дол.) експорт авт зменшився.

Із-за торговельних неполадків і низької вартости доляра виринув спір між Францією і Західньою Німеччиною, відносно валют тих держав. Франція через страйк транспорту, безробіття і захитану економіку ревалюувала минулого березня франк (3 відс.), піднесла „дискантову" стопу з 7.25 до 8 відс, і віднеслася до Німеччини, щоб її уряд ревалюував свою марку на 5 відс. Рівнож інші европейські держави вимагають ревалюації марки через низьку вартість доляра. Офіційні західньонімецькі чинники є проти ревалюації марки, що пошкодить економіці і зменшить експорт. Валова продукція Західньої Німеччини 2.5 відс. (сподівалися 3.5 відс.) Валова продукція Франції за 1986 рік 2 відс. Франція не хоче більше ревалюувати франка. Західня Німеччина девалювала марку на 3 відс. і знизити „дискантову" стопу з 3.5 до 3 відс. Усі сектори економіки включно до сталі задовільні, зиски корпорацій добрі, інфляція 0.

В нафтовій індустрії після останньої конференції ОПЕК-у в Женеві ціни на нафтові продукти зросли до 17-18 дол. за барилку, головно на оливу до огрівання, через гостру зиму в Европі і Північній Америці.

Наразі зросли ціни на оливу 8 центів на ґальоні, на бензину майже без змін. Весною ціни на оливу впадуть, в другій половині року зростуть.

У сільському секторі — застій, знижені ціни на продукти, збільшені кошти магазинування і консервації гіперпродукції. Сильно зменшено місцеву фармерську продукцію, а рівночасно збільшився закордонний імпорт. Останнього року сильно збільшено продукцію „піцца-паїв" які масово експортується закордон, включно до СССР і Китайської Народної Республіки. Продукція „піцца паїв" зуживає 93 відс. фармерських продуктів. Останнього року зужито 1,400 мільйонів фунтів муки і 600 мільйонів фунтів сиру. В березні минулого року ЗСА хотіли доставити до Еспанії і Португалії 6 мільйонів тонн зерна. Рада европейської економічної спільноти не погодилася. У відплату ЗСА наклали 200 відс. ембарґо на імпорт европейських продуктів: лікерів, оліїв і сира. Союз европейської економічної спільноти загрозив відплатою. Вкінці по дев'ятьох місяцях торговельний спір полагоджено і цей Союз покрив ЗСА кошта втрати імпорту зерна (400 мільйонів дол.), погодився на дальшу доставу зерна по 2 мільйони тонн річно, а ЗСА відкликали ембарґо на імпорт лікерів і сиру. Союз европейської економічної спільноти (12 держав) у великих торговельних і фінансових клопотах через велику надвишку сільсько-господарчих продуктів і харчів, що зібралася протягом останніх п'ять років. На кінець 1986 року ця надвишка виносила: 1.5 мільйонів тонн масла, 0,75 мільйонів тонн м'яса, один мільйон тонн спорошкованого молока, 17 мільйонів тонн зерна і 300 мільйонів ґальонів вина.

Експорт захитаний, а маґазинування і холодження на довшу мету дуже дороге. Загально запаси і магазинування коштували дотепер споживатів 29 більйонів дол. річно (на особу 400 дол.) У ЗСА надвишка фармерських продуктів в 1980 році коштувала державу 2.7 більйона дол., а в 1986 році 30 більйонів субсидій, бо світовий врожай пшениці за останню декаду збільшився на 70 відс., а ціни впали на 45 відс. Нині назріває проблема зменшення продукції і ліквідації сільських господарств (10-20 відс.). У ЗСА 4 відс. населення затруднених в сільському господарстві, у Франції — 8 відс. в інших країнах Европи від 18-30 відс. ЗСА, Японія і европейські країни плянують на весну ц.р. в Токіо спільну сільсько-господарчу конференцію, щоб спільно вирішити надвишку продуктів і створити світовий торговельний союз для фармерів. Канада, Франція, Австралія і Арґентина противляться і домагаються вільного торгу фармерських продуктів. Біржа звишкує вже п'ятий рік, за останній рік зросла поверх 200 пунктів (25 відс.) через добрі економічні показники, низький доляр, малу інфляцію та велике нагромадження капіталу місцевими і закордонними інвестиційними підприємствами. Найбільше активізувалися в американській біржі минулого року Японія і Західня Німеччина, бо мали довір'я до американської економіки. Закордонні інвестори в 1986 році купили за 160 більйонів дол. державних бондів і за 24 більйони дол. акцій американських компаній.

У грудні підписано новий торговельний договір із СССР, який погодився трикратно збільшити товарообмін зі застереженням, щоб ціни на фармерські продукти не були вищі від інших країн імпортерів. ЗСА в заміну знесли ембарґо (з 1983 р.) на нікель, якого Совєтський Союз набув велику кількість від Куби по дешевій ціні при виміні за нафту. Совєтський Союз купив від Союзу европейської економічної спільноти, по дешевій ціні велику кількість тонн фармерських продуктів: масла, м'яса, молока, попросту за безцін, 50 центів за один кілограм.

Закінчення буде.

КОМЕНТУЮЧИ НОВУ „горбачовську ініціятиву" про те, що Совєтський Союз погоджується забрати з Европи ракети середнього засягу, внесену на американсько-совєтських переговорах в Женеві, американські засоби масової інформації підкреслюють, що Міхаїл Ґорбачов мабуть сподівається укласти угоду зі З'єднаними Стейтами, поки Роналд Реґен перебуває на пості Президента, тобто в найближчі два роки. Висловлюються також здогади, що ще в цьому році можлива чергова зустріч на вершинах і що вона може відбутися в З'єднаних Стейтах.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ заявив, що рішення Совєтського Союзу відновити нуклеарні випробування — це його особиста справа. „Становище ЗСА щодо цієї справи цілком зрозуміле, — сказала пресовий секретар Державного департаменту Філліс Оклі. — До того часу, поки наша крайова безпека залежить від нуклеарної зброї, ми будемо проводити випробування". Проти ліквідації нуклеарної зброї виступають і европейські союзники ЗСА, які добре розуміють, що без цього вони не змогли б стримати совєтських танків.

Слава Дрималик-Шевчик

ЯК СТАТИ ПИСЬМЕННИЦЕЮ?

Осипа вирішила написати книжку. Про свій власний письменницький талант навіть й не сумнівалася. Адже ж малою дівчинкою, ще в народній школі виявила не абиякий хист до писаного слова і, маючи заледве одинадцять літ, отримала вийняткове признання, (і-ноту визначно!) за свій нарис на вільну тему п.з. „Як я провела свої літні вакації".

А тоді, уже в гімназії, написала захоплюючу пригодницьку повість, правда, писала її разом з Оксаною (вона, пейзажі — описи, Оксана — діялог), а, що повість увірвалася у найбільш драматичному моменті (коли потапаючий корабель приплив до безлюдного, тропічного острова), і ніколи не була закінчена, то це сталося із чисто технічних, зовсім незалежних від неї причин, а не з браку її літературного польоту! Опісля творче багатство прямо сипало з-під її талановитого пера прозово-поетичні шедеври: з нагоди родинних святкувань приятелям і знайомим — у день народин, чи вінчання, глибокі думкою поеми для різних імпрезових потреб, які — навіть нерідко друкувались в місцевих журналах.

Маючи таку літературну зрілість і творче горіння, Осипа відважно взялася за діло. Вже з першої сторінки вдаряло мистецтво слова: „Заходяче сонце кидало рожеве проміння на бальон білої вілли і ніжно пестило шовкову травичку... духм'яно пахли екзотичні квіти і хилили свої оксамитові головки на розкішній клюмбі". Тоді ще була мова у важливій, рішальній дії про: „блідолиций місяць, що срібним човником плив понад садом, ... і два силюети, які вкінці з'єдналися в закоханий — один". Наводити більше таких сцен не годилося. Осипа не хотіла передчасної, дешевої реклями, зрештою, вона і так знала, що книжку читачі розхоплять! Готовий, двічі поправлений манускрипт післала на адресу двох знаних видавництв.

До трьох тижнів манускрипт вернувся до неї із короткою дopискою першого видавця: „Замало активної дії головних героїв і більше патріотичного піднесення!" З цією другою проблемою не було ніяких труднощів. Осипа добре пам'ятала минулорічну одногодинну промову на святковій академії і палкі слова прелеґента: — „Народе! Вставай до чину! — які так потрясли дещо очманілою публікою, що лисавий добродій у першому ряді аж нагло зірвався „на струнко" і ледве змогли його опісля посадити. Додала ще „звитяжний брязкіт зброї", (про яку саме зброю йшлося, не сказала точно, бо не була зорієнтована в тонкощах мілітарної техніки, зрештою, кожний читач повинен був сам додуматися). Зате, з посиленою акцією героїв, було дещо трудніше. Молодший син Богдан рішуче відрадив: „Мамо, — сказав, — як напишеш, що цю пані пірвав якийсь чорно вдягнений пан, який під'їхав кеділаком, то тебе висміють! Поперше, подумають, що це був погребник, а, навіть як не подумають, то який шануючий себе не їздить кеділаком?

Ще поки Осипа впоралася з технічною сторінкою цієї проблеми, несподівано прийшла відповідь із другого видавництва: „Сюжет — незлий, але любовна тематика заслаба".

Вона з запалом взялася за підсилення любовних дій, їй нагадалися часи молодости і потайки читана заборонена лектура. Слова пливли спонтанно і гладко: „І він гарячим поцілунком впився в її коралеві уста...", а тоді: „вона припала до його дужих грудей і п'яніла щастям в Степанових палких обіймах".

Цим разом на відповідь чекала досить довго. Листа прислав її приятель, Василь, співредактор видавництва: „Дорога Юзю!", писав, „з прикрістю мушу тобі сказати, що твої любовні сцени краще підходять до казок братів Ґріммів в порівнянні з матеріялом, який приносить моя Лариса зі школи, з кляси „секс едукейшен". Візьми себе в руки!", — радив, „мусиш писати сильно, збуджено, а головне — пластично!"

Осипа ще не здавалася. Впертість була її родинною прикметою, казали, що навіть її рідна бабуня, їмость Теофіля, два дні не вставала з клячника, коли посварилася з своїм чоловіком, отцем Онуфрієм! Вона принесла з бібліотеки вибрані книжки і зразу взялася до праці. „Як кохати чоловіка" (свого власного і чужого), „Еротика" із 20-ма ілюстраціями, від яких дві ночі не могла заснути. „Секс і подружжя" (починалися ще від Зігмунда Фройда), уся збуджено-любовна істина переливалася із сторінок цих важливих анналів на сторінки її власного твору. („Юзю, пластично — слова Василя).

Дбайливо обгорнула тричі поправлений рукопис і певною рукою написала адресу видавництва. Тепер уже не було ніякого сумніву, що її книжку приймуть, адже ж було там усе, що потрібне у зрілому, літературному творі. І дієва акція, і патріотичне піднесення, ідилічне кохання душ, (майже, як у Петрарки!), і пластично змальована збуджена любов.

Відповідь прийшла надиво скоро, до тижня: „Вельмишановна Пані!", — писав головний видавець, „просимо на будуче не присилати більше ваших творів. Ми видавництво загальнознане, шановане і порнографії не друкуємо!"

Тоді Осипа перекинулася на модерне мистецтво і минулого тижня мала свою вже другу з черги, дуже успішну виставку.

4-ий З'їзд Українського Демократичного Руху

22-го листопада 1986 року в приміщеннях Українського Народного Дому в Ірвінгтоні, Н. Дж., відбувся четвертий З'їзд делегатів Українського Демократичного Руху, на якому обрано керівні органи на наступні два роки. З'їздом проводила президія у складі: Іван Даниленко—голова, Дмитро Корбутяк– заступник, і Леонід Царик, секретар.

Після прийняття порядку нарад і протоколу з попереднього з'їзду, який схвалено з деякими поправками та доповненями, звітували з діяльности УДР голова інж. Степан Процик й інші члени Секретаріяту та голова Політичної Ради УДР д-р Олег Волянський.

У дискусії над звітами порушено ряд актуальних справ і у висліді прийнято наступні рішення: СКВУ повинен бути репрезентацією українських громадських сил-середовищ в діяспорі, виявом їх праці та стремлінь, а не тереном гри за партійні впливи та намаганням підпорядкувати собі загальну громадську інституцію.

Дати підтримку для акцій Безсторонніх Організацій в напрямі створення одної спільної центральної репрезентації українців в ЗСА, яку (ту акцію) підтримує Українська Американська Координаційна Рада. Дати допомогу у відзначуванні Тисячоліття Хрищення Руси-України в усіх видах: наукових, громадських і церковних.

З'їзд висловив признання Українському Науковому Інститутові Гарвардського Університету за підготову та видання праці про голод в Україні Роберта Конквеста й інших видань.

Члени Українського Демократичного Руху будуть і надалі боротись проти знеславлення українського імени та за людські та національні права в Україні.

З'їзд уважає доцільним продовжувати жидівсько-український діялог з метою поборювати всякі прояви українофобства й антисемітизму, що наносить великої шкоди обом народам.

УДР вітає намагання щораз ширших кіл польської суспільности встановити порозуміння та співпрацю з українцями в краю та в діяспорі.

Обрано нові керівні органи в такому складі: до Секретаріяту увійшли д-р Теодозій Сендзік—голова, інж. Степан Процик, Микола Нагірняк, Іван Даниленко, Остап Стельмах, інж. Іван Гамуляк, Євген Саламаха—члени; до Політичної Ради увійшли: д-р Олег Волянський—голова, д-р Михайло Воскобійник—заступник, Євген Стахів, Дмитро Корбутяк, Леонід Царик, Володимир Сенежак, д-р Роман Барановський—члени.

Секретаріят Українського Демократичного Руху

45-річчя УПА та 40-річчя бойового рейду на Захід

1942 рік — це рік створення Української Повстанської Армії на Західніх Землях України, що з малих самооборонних відділів, під проводом ОУН, стала в той час збройною силою, щоб забезпечити українському народові права господаря на своїй землі.

Після довголітньої боротьби проти двох імперіялізмів — російського й гітлерівського, — в половині 1947 року відділи УПА та деякі члени ОУН дістали доручення від командування УПА пройти бойовим рейдом через Чехо-Словаччину на Захід. Ціль рейду була протестом перед західнім світом проти московсько-большевицьких та польсько-комуністичних злочинів над українським народом та поінформувати його про визвольну боротьбу нашого народу.

Для звеличання цих роковин вояки УПА на засіданні 13-го грудня 1986 року покликали Комітет для скликання Світового З'їзду-Зустрічі Вояків УПА. З'їзд відбудеться в суботу і неділю, 26 і 27 вересня 1987 року, в залі УНДому в Ню Йорку, ЗСА.

Комітет, що складається з 13-ти осіб, очолили: Л. Футала — голова, А. Соколик — секретар, Л. Котляр — фінансовий референт. При комітеті діють комісії: Програма (М. Грицковян — голова), Організаційна (О. Левицький), Інформаційна — Ів. Йовик, Фінансово-господарська — Л. Котляр.

Програма коляд і щедрівок в парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку

Учні школи св. Івана Хрестителя в Нюарку під час концерту колядок і щедрівок „Живий вертеп".

Ми живемо в дуже поверховному світі. Вже від жовтня по всіх крамницях появляються прикраси на Різдво і купці змагаються навипередки один перед одним, щоб зматеріялізувати це велике свято. Деколи, поміж хаосом реклями і торгівлі цієї довгої передсвяточної пори, маємо щастя натрапити на подію зовсім іншого характеру. Такою саме була різдвяна програма коляд і щедрівок 21 грудня 1986 року в парафії св. Івана Хрестителя в Нюарку у виконанні учнів цілоденної парафіяльної школи.

Концерт відбувся в церкві, прибраній на свята квітами, ялинками і світлами. В цьому оточенні присутнім парафіянам і гостям легко забулося про недокінчені різдвяні закупи та обов'язки, що вдома чекали. Зникла передсвяточна напруга та почуття поспіху, а на їх місце наступив настрій спокою, в якому кожний міг застановитися над чудом правдивого Різдва.

Різдвяна програма відбулася за ініціятивою директорки школи св. Івана, сестри Марії ЧСВВ із співпрацею учительського збору. Під звук щедрівки „Щедрик, щедрик", яку відіграла на арфі Оларка Полянська, школярі увійшли до церкви процесією, кожний з палаючою свічкою в руці. За ними прийшли чотири пастушки, три царі, Йосиф і Марія з Дитятком Ісусом — всі одягнені в народних строях. Постаті живого Вертепу поставали перед іконостасом, а шкільний хор розпочав концерт піснею „Із Різдвом Христовим". Разом хор вищих кляс відспівав 19 пісень під диригентурою Анни Гут і під акомпаньямент на фортепіяні Таїсси Богданської. Перша частина була присвячена традиційним народним колядам. Діти співали всім відомі: „Гей зійшла зоря", „Небо і Земля", „На Рождество Христове", „Херувими свят", „Бог ся раждає", „Дивная Новина" і „Спи, Ісусику".

Поміж співом були переплетені деклямації моментов, які зображували всім знайому історію Різдва Христового. Садочок та хор нижчих кляс виступили з колядуванням та виголошенням віршиків „Різдво" та „Наш Ісусику Маленький".

В другій частині шкільний хор співав реґіональні українські колядки: бойківську — „Пресвята Марія", лемківські — „Ой зайшли, зайшли" і „Коли Звізда-Ясна", буковинську — „Діва Марія церкву строїла" і галицьку — „Ой Лелія".

Третя частина почалася коротким вступом про походження щедрівок. Відтак діти виконали „Добрий вечір тобі", „Ой ти пташенку", „Щедрий вечір, люди", „Ой у саду, саду", і „В полі плужок оре".

Церковний хор, під проводом проф. Михайла Добоша, долучився до цього концерту колядами „Днесь поюще", „На Йорданській річці", „Не плач, Рахиле" і „За високими горами". Свято закінчилося загальним співом обох хорів, молодших дітей і всіх присутніх, коляди „Бог Предвічний", якраз як сонце зі заходу опромінювало великий вітраж Рождества Христового в лівій наві церкви.

Не можна сказати, що ця різдвяна програма зовсім змінила нам, присутнім, життя. Треба було повертатися домів і братися за недокінчені передсвяточні справи: адресування карток, варення, печення, прятання, святочні закупи чи пакування дарунків. Але перервавши свої обов'язки, щоб послухати цей концерт, ми повернулися до своїх зайнять надхнені новим наставленням, пригадавши собі дійсне значення Різдва і чому ми це все робимо.

Оленка Юрчук

Ad Hoc Committee On Education About The Famine-Genocide In Ukraine

P.O. Box 12651 ■ Albany, N.Y. 12212 ■ (518) 456-2119

КІНЦЕВИЙ ЗВІТ

З ДІЯЛЬНОСТИ ТИМЧАСОВОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРО ГОЛОД В УКРАЇНІ ЖЕРТВОДАВЦЯМ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ГРОМАДІ

У вересні 1986 року Департмент Освіти Стейту Ню Йорк видав третій том підручника для середніх шкіл із серії „Порушення Людських Прав", який майже в цілості є присвячений темі Голоду в Україні в 1933 р. та становищу людських прав в сучасній Україні. Головним автором цього підручника є Володимир Літинський, а коментаторами до змісту книжки українські науковці та члени комітету. Про появу книжки інформувала громаду українська преса, а всі жертводавці отримали від Департаменту Освіти дарову копію її завдяки заходам нашого комітету.

Для відзначення появи підручника про Голод в Україні Комітет влаштував прийняття 15-го жовтня в Капітолі Стейту, на яке запрошено членів стейтової леґіслятури, урядовців Департаменту Освіти, представників етнічних груп та жертводавців з поблизьких околиць. Ціллю цього прийняття було подякувати всім тим, які сприяли появі цього підручника, як рівнож злагіднити взаємовідносини між українською громадою та Департемантом Освіти, і цю ціль було осягнуто. Всі присутні були вдоволені з прийняття а урядовці з Департаменту Освіти неодноразово підкреслювали, що українська громада була першою, яка подякувала їм публічно за їхню працю.

Велику частину прийняття фінансував Український Народний Союз, як рівнож д-р Мира і д-р Юрій Боярі, д-р і пані А. Якубович та д-р Чен за що в імені Комітету складаємо їм всім щиру подяку. Фінансовий звіт за цілість діяльности комітету залучуємо окремо.

В цьому звіті хочемо подати інформації про діяльність Комітету, яка не конче мала пряме відношення до цілей і завдань Комітету. А саме:

1. Після майже однорічних заходів Департамент Освіти погодився придбати та включити в каталог доступних для шкіл фільмів „Жнива Розпачу", з правом репродукції цього фільму для зацікавлених шкіл за номінальну оплату ($40). З огляду на те, що бюджет Департаменту Освіти не передбачував такого видатку (більшість фільмів є субсідійована зацікалвними групами чи компаніями) Комітет погодився субсідіювати 50% коштів закупу і на цю ціль виділив зі своїх скромних фондів $2000.

2. Успішно ведено акцію проти проєкту закону, який передбачував асигновання $150,000 на дальше вивчення жидівського голокосту, не згадуючи при тому ґеноциду інших народів.

3. Подібну успішну акцію було ведено проти проєкту закону, який зрівнював би в привілеях новоприбулих ветеранів совєтської армії з Другої Світової Війни з ветеранами американської армії. До тої акції нам вдалося заанґажувати американські ветеранські клюби.

4. Завдяки заходам членів Комітету було змінено проєкт закону, який передбачував покарання за гострі виступи проти релігійних чи расових груп, без згадки про етнічні групи. Комітетові вдалося осягнути те, що внескодавець погодивсь в число охоронених груп включити також етнічні групи.

Звичайно повищі заходи вимагали численних телефонічних чи особистих розмов, листів та поїздок в різні установи про які задля скорочення звіту не згадуємо.

З появою підручника про Голод в Україні та прийняттям для відзначення її появи Комітет закінчив його дотеперішню діяльність. Одначе з огляду на те, що перед українською громадою ще багато до зроблення, в першу міру щоб школи користувались випущеним підручником чи закупленим фільмом, бо ж як відомо ні жидівський голокост ні український геносид в 1933 р. не належать до обов'язкових предметів навчання. На це потрібно дальших заходів, в першу міру батьків, прихильних до нас офіційних чинників та цілої української громади. Для ведення такої акції Тимчасовий Комітет — замість самоліквідуватись — 15-го жовтня рішив переформуватись у більш постійний комітет з назвою: „Комітет для Навчання про Україну" та вибрав управу у складі:

Михайло Герець — голова
Дарія Якубович і Володимир Літинський — містоголови
Юлія Шипилява — писар
Мирон Бучак — скарбник

Закінчуючи дотеперішню фазу нашої діяльности, складаємо сердечну подяку всім особам і організаціям за їхню дотеперішню моральну і матеріяльну підтримку та хочемо вірити що наша дальша праця для добра української справи знайде одобрення в очах громади в майбутньому.

За Комітет

Михайло Герець — *голова*
Юлія Шипилява — *писар*

ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРО ГОЛОД В УКРАЇНІ

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ДО КІНЦЯ 1986 РОКУ

ПРИХОДИ

А. Пожертви на оплату діяльности Комітету

$1000.00 Український Народний Союз
840.00* Українсько-Американська Координаційна Рада
500.00 Кредитівка „Самопоміч" — Ню Йорк, Н.Й.
405.00 Українсько-Американська Координаційна Рада — Бофало, Н.Й.
325.00 М. Салдит — Амгерст, НЙ
300.00 Українсько-Американська Координаційна Рада — Кергонксон, Н.Й.
257.85* Американці за Людські Права в Україні — Рочестер, Н.Й.
250.00 Д-р Ю. і А. Слюсарчуки, Монрое, Н.Й.
200.00 Л. Царик (збіркова листа) Саут Вейлс, Н.Й.
160.00* Адвокатська Фірма Гоблака — Албані, Н.Й.
150.00 Проф. В. Петришин, Норт Бронсвик, Н.Дж.
140.00 Ассеншен Манор (збіркова листа) — Філядельфія, Па.
100.00 Р. Алискевич — Ґлен Гед, Н.Й.; Л. Артимишин — Вудсайд, Н.Й.; М. Даниш — Ню Йорк, Н.Й.; Д-р С. Дорощак — Бофало, Н.Й.; С. Ґробельський — Джексон Гайт, Н.Й.; Я. Кравчук — Філядельфія, Па.; М. Перекрест — Клівеленд, Огайо; М. Пікас — Орчард Парк, Н.Й.; А. Ройовський — Бруклин, НЙ.; О. Салдит — Амгерст, Н.Й.; М. Савицька — Джемейка, Н.Й.; Д-р Е. Стецків — Танаванда, Н.Й.; Союз Українок — Бруклин, Н.Й.; Окружна Рада Союзу Українок — Ню Йорк, Н.Й.; Союз Українок — Боффало, Н.Й.; І. О. Вербовські — Асторія, НЙ.; Д-р О. Волянський — Кергонксон, Н.Й.; І. Вонс — Філядельфія, Па.
90.00 Українська Католицька Церква — Гемпстед, Н.Й.
75.00 П. Йовик — Риджфілд, Конн.; І. Н. Коропецькі — Моріставн, Н.Дж.
50.00 А. Маринюк — Маямі Біч, Фл.; Д-р М. Прокоп — Ню Йорк, Н.Й.; В. Різванюк — Ютіка, Н.Й.; А. Салевич — Клифтон, Н.Дж.; К. Степовий — Ірвінгтон, Н.Дж.; В. Сушків — Ню Йорк, Н.Й.; А. і Ю. Антоненки — Філядельфія, Па.; Д-р Ю. Березницький — Філядельфія, Па.; Е. Берч — Гантінгтон, Н.Й.; Ю. Чорний — Палатайн, Ілл.; Б. і М. Цимбалісти — Джеймсбурґ, Н.Дж.; І. Головінський — Самерсет, Н.Дж.; А. Гувер — Сакраменто, Каліф.; М. Гнатейко — Кліфтон, Н.Дж.; І. і Г. Коргун — Лейтам, Н.Й.; М. Коргун — Трой, Н.Й.; Дарія Кузик — Трентон, Н.Дж.; М. і З. Луценко — Ютіка, Н.Й.; І. Васьків — Спринґфілд, Н.Дж.
35.38 І. Новосенко — Ошава, Онт., Канада.
35.00 Проф. І. Коровицький — Соммерсет, Н.Дж.
32.50 Ф. і М. Гайові — Міннеаполіс, Мінн.
30.00 М. Повх — Кергонксон, Н.Й.
25.00 М. Баран — Ню Йорк, Н.Й.; М. Базилюк — Потомак, Мд.; Д. Діберт — Президіо Ментерей, Каліф.; Р. Ямрозик — Джксон Гайт, Н.Й.; Д-р І. Куйдич — Вайнленд, Н.Дж.; Т. і Л. Крупи — Моріставн, Н.Дж.; М. Курчак — Іст Медов, Н.Й.; о. М. І. Лисенко — Гот Спрінґ, Арк.; Р. Микита — Клифтон, Н.Дж.; Д-р Я. Писарів — Н. Кінґстон, Р.І.; І. Охримович — Ню Провіденс, Н.Дж.; М. Рудик — Квінс, Н.Й.; Р. Скрибайло — Гартсдейл, Н.Й.; Е. Сміскевич — Кергонксон, Н.Й.; М. Спонтак — Квінс, Н.Й.; О. Стеранка — Іст Гановер, Н.Дж.; Д. Стасюк — Кергонксон, Н.Й.; Ф. Вірстюк — Кліфтон, Н.Дж.; М. Кузьма — Ню Йорк, Н.Й.
20.00 Ю. Бачинський — Натлей, Н.Дж.; Д-р Ю. Кушнір — Йонкерс, Н.Й.; В. Мерещак — Ворм Мін. Спрінґ, Фл.; І. Полянський — Елизабет, Н.Дж.; Д-р Р. Осінчук — Ню Йорк, Н.Й.; І. Савчук — Філядельфія, Па.; Я. Щегрин — Джемейка Плейн, Ма.; Ю. і Х. Навроцькі — Квінс Виледж, Н.Й.
15.00 Р. Стецько — Джемейка Плейн, Ма.
10.00 Н.Н.; В. Вишневський — Річмонд, Н.Й.; О. Середа — Філядельфія, Па.; М. Руснак — Рочестер, Н.Й.; Й. і А. Іванів — Брук, Вірдж.; А. Ґелецінська — Міннеаполіс, Мінн.; М. Аврамчук — Кергонґсон, Н.Й.; К. Антипів — Ютіка, Н.Й.
5.00 о. В. Боровський — Донвуді, Джорджія.

Разом пожертв на діяльність Комітету $8,385.73

Б. Пожертви на прийняття для відзначення появи III-го тому.

$750 Український Народний Союз.
20 М. і З. Луценко — Ютіка, Н.Й.; Ю. і В. Різванюк — Ютіка, Н.Й.
15 М. Герець — Албані, Н.Й.
500 Пожертви гостей прийняття.

Закуплення напитків для гостей — Д. і Д-р А. Якубовичі — Скенектаді, НЙ.
Оплата друковання запрошень — Д-р М. Бояр і д-р Чен — Скендектаді, Н.Й.

Разом грошевих пожертв на прийняття	$1,305,00
Розпродаж примірників III-го тому	266.13
Г. Відстоки	227.95
Разом грошеві приходи	$10,204,81

ВИДАТКИ

Зворот пожертв жертводавцям	$3,046.00
Адвокатська фірма Гоблака, Албані	1,000.00
Репродукція й пересилка рукопису І-го і ІІ-го тому „Голокост і Ґеноцид"	257.85
Даток на придбання фільму „Жнива Розпачу" для шкіл стейту Ню Йорк (див. заввага 2)	2,000.00
Придбання матеріялів для підготовки III-го тому	81.98
Оплата науковців за перегляд III-го тому	300.00
Транспортові видатки	119.45
Почтові оплати	179.93
Телефонічні видатки	380.87
Адміністративні видатки (друки, банкові, та ін.)	377.64
Виборча підтримка прихильних нам кандидатів до стейтової леґіслятури	200.00
Закуп примірників III-го тому до розпродажі	290.95
Друковання запрошень на прийняття — оплатили д-р М. Бояр і д-р Чен	
Приготовані харчі на прийняття	698.00
Напитки на прийняття — оплатили Д. і д-р А. Якубовичі	
Винайняття посуду на прийняття	298.98
Обслуга на прийняття	195.00
Декорація залі на прийняття	79.50
Разом розходи	$9,506.13

Приходи = $10,204.81
Розходи = -9,506.13
Різниця $ 698.68

На чековому конті на день 12/31/86 $698.68

Фінансові зобов'язання Комітету:

Згідно з бажанням жертводавців Комітет має передати Дослідчому Центрові в Ню Йорку $609.50.

Засоби для дальшої діяльности Комітету $89.18.

ЗАВВАГИ

1. Пожертви позначені зіркою (*) в сумі $1257.88 були виплачені безпосередньо на покриття біжучих витрат Комітету.
2. Пожертви призначені жертводавцями для пропаганди про Голод в Україні в сумі $876.00 були включені в сумі $2000 яку витратив Комітет на закуп фільму „Жнива Розпачу" для шкіл стейту Ню Йорк.

Михайло Герець — *Голова*
Мирон Бучак — *Скарбник*

В Українському...

(Закінчення зі стор. 1)

у 1977 році, а в травні 1978 року переіменовану нагороду „про-лайф" на „Нагорода Василя Курилика".

Куратором згаданої виставки, що її влаштовує Український Музей, є Джоен Миррі, директор ґалерії ім. Роберта МекЛофліна в Ошаві, Онт.

Картини на виставку випозичено з різних ґалерій і музеїв Канади, як теж із приватних збірок.

З нагоди виставки видано в українській і англійській мовах ілюстрований 80-сторінковий каталог. Його зладила і написала Дж. Миррі, а вступний еесей написав професор-емерит Колюмбійського університету, Юрій Шевельов. Теж виготовлено афіш виставки.

Після Ню Йорку ця мандрівна виставка переїде до Чикаґо, до Українського Інституту Модерного Мистецтва, буде виставлена від 15-го травня до 30-го червня ц.р. У вересні 1987 року вона буде показана в ґалерії ім. Роберта МекЛофліна в Ошаві.

Кошти виставки в Українському Музеї частинно покрили фонди від Нюйоркської стейтової ради мистецтв.

Український Музей міщується при 203 Друга авеню, Ню Йорк. Телефон: (212) 228-0110.

ДЕЛЕҐАЦІЇ З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки і Совєтського Союзу на переговорах в Женеві у справі редукції стратегічної нуклеарної зброї, головно ракет далекого і середнього засягу, погодились, після вислухання пропозиції генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова про відтягнення ракет з Европи, яку прочитав голова совєтської делеґації Юлій М. Воронцов, продовжити розмови на цю тему. Поінформовані особи у Вашінґтоні кажуть, що голова совєтської делеґації запропонував продовжити теперішню сесію переговорів на три тижні і щоб її повністю присвятити пропозиції відтягнення ракет середнього засягу, про що говориться у пропозиції М. Ґорбачова.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПО ВІДХОДІ У ВІЧНІСТЬ

бл. п. оперового співака

ЛЕВА РЕЙНАРОВИЧА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Духа в Бруклині, у вівторок, 10-го березня 1987 р., о год. 8-ій ранку — від родини;

в церкві Покрови Пресвятої Богородиці, Озон Парк, Н. Й. — в четвер, 12-го березня 1987 р., о год. 9-ій ранку — від парафіян.

Просимо про дальші молитви за душу Покійного.

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Незабутньої ДОНЬКИ

СВ. П.

ЮЛІЯНИ МАРІЇ РАТИЧ

відправиться

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

в Українській Католицькій Церкві РІЗДВА ПР. ДІВИ МАРІЇ в НЮ БРАНСВІК, Н. Дж. дня 15-го БЕРЕЗНЯ 1987 р., о год. 10:30 ранку

Родину, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійну в своїх молитвах.

ІВАННА І ОЛЕГ РАТИЧ

ЗАКІНЧЕННЯ ПІДВАЛУ „ДОЛЯ НАТАЛІЇ КОСТЕНКО"

Поміщуємо закінчення підвалу „Доля Наталії Костенко", що друкувався у 21-му, 22-му, 23-му і 24-му числах „Свободи" від 3-го до 6-го лютого ц.р., машинопис якого не прислано в цілості до редакції. Переклад запису Ляриси Богораз, дружини Анатолія Марченка, що був поміщений у російському журналі самвидату п.з. „Пам'ять", опрацював Степан Яворський. — Ред.

*
* *

І гроші з дому крав. Ми вже з ним і по-доброму, а потім я навіть стала його бити. Чотири роки мучились; лише коли пішов до п'ятої кляси, перестав красти. Видно пройшло воно в нього.

Тепер Ігор вже дорослий, відбув військову службу, працює, вчиться. Я деколи почну йому розказувати як ми з ним на етапі мучилися, як мене в наручниках від нього відривали, а він за мене чіпався. Самий він, звичайно, цього не пам'ятає.

І не хоче пам'ятати.

А я — і на тому світі не забуду.

У пам'ять мецената Українського Гарварду

Св. п. Роман Голод

(ФКУ — Кеймбридж, МА) 26-го травня 1986 року трагічно згинув бл. п. мгр Роман Голод. Покійний був щедрий, жертвенний і свідомий український патріот. Він високо цінив українську науку й став меценатом Українського Гарварду ще у 1977 році. Тіло бл. п. Р. Голода спочиває на кладовищі св. Миколая в Чикаґо.

Роман Голод народився 31-го січня 1914 року в Стрию. Після української народної школи, закінчив клясичну гімназію в Стрию у 1934 році, а студії в Львівському університеті завершив дипломом маґістра прав в 1938 році; опісля студіював мови — італійську, еспанську, французьку, китайську і англійську. За час студентських літ був діяльний в „Рідній Уколі" в Стрию. В 1939 році перенісся до Сянока і там працював в деревному промислі; деякий час жив в Братиславі, Словаччина, а в 1944 році виїхав до Італії і жив у Комо, де працював в торгівлі шовкової індустрії; ще деякий час проживав в Неаполі, а в 1949 році переселився до Буенос Айресу, Арґентина. Там працював у книговеденні кінофільмової індустрії і поступив на студії інженерії в університеті у Буенос Айресі. Зараз по приїзді включився у працю Централі „Просвіти" в Буенос Айресі, а в 1952 році став її головою. В березні 1956 року переселився до Чикаґо і там працював понад 25 літ старшим інженером-техніком у фірмі, що проєктує будову електрівень. У зв'язку з працею відвідав кілька держав Південної Америки.

Пам'ять про бл. п. мгра Романа Голода буде збережена вічно в Гарварді. Його брати, Андрій Богдан Голод і Степан Остап Голод створили в головній бібліотеці Гарварду книжковий фонд ім. Романа Голода, склавши пожертву — 10,000 дол. Цей фонд існуватиме постійно.

Бл. п. мгра Романа Голода згадуватимуть кожнорічно в звітах університету. Пожертва родини Голод творить непорушний капітал, річні відсотки з якого будуть призначені на розбудову української книгозбірні. Згідно з університетською традицією в кожній книжці, придбаній засобами цього нового фонду буде вміщений екслібрис, який зазначить, що університет одержав книжку завдяки фондові ім. Романа Голода.

Пам'ять мгра Р. Голода залишиться надовго між нами, а спеціяльно між дослідниками, науковцями і студентами українських студій в Гарвардському університеті.

Вісті з Оттави

Свято державности

Двадцять другого січня н.р. на щоглі оттавського ратуша повівав український національний прапор, який кілька місяців тому бюрократи в канадському міністерстві зовнішніх справ назвали „воєнним прапором" (Це було в зв'язку з виступом української мистецької групи з Торонто в Арґентині).

З вивішенням українського прапору цього року була ще одна проблема. Влітку минулого року міська управа в Оттаві була готова зовсім заборонити вивішування національних прапорів етнічних груп з огляду на те, що чехи і словаки посварилися із-за вивішення словацького прапора в день словацької незалежности. У висліді цієї сварки міський уряд готувався вирішити, щоб припинити довголітню традицію участи міської управи в святкуванні національних річниць. Лише завдяки енергійній поставі місцевого Комітету Українців Канади, при підтримці церковних і громадських організацій, міська управа погодилась продовжувати традицію вивішування національних прапорів етнічних груп.

Майор міста Джім Дюрель прийняв делеґацію Комітету Українців Канади в бюрі міської ради і офіційно виголосив проклямацію з нагоди 69-ої річниці проголошення української державности. В суботу, 30-го січня, в залі української православної громади відбувся святочний бенкет, на якому головним промовцем був посол до федерального парляменту Андрій Вітер.

В промові посол Вітер закликав українців Канади боротися з темними силами, які намагаються очорнити український народ. Якщо ми не протиставимося цим наклепницьким закидам, спрямованим проти всіх українців, то навіть ті канадці українського походження, прадіди яких приїхали до Канади майже сто років тому, терпітимуть від тих наклепів. Промовець особливо звертався до української молоді, щоб вона включилася в політичне життя у федеральних, провінціяльних та муніципальних інституціях. Посол Вітер казав, що нам потрібно мати українських урядників на державній службі, які не допускали б до таких абсурдних випадків, як те, що сталося після виступу українського хору „Веселка" в Арґентині. Врешті, посол Вітер звернувся до українців Канади, закликаючи їх об'єднатися, бо лише спільними силами можливо осягнути позитивні результати.

Рапорт Комісії Дешена

Минулого місяця суддя Жуль Дешен передав канадському урядові рапорт Королівської комісії по досліджуванні воєнних злочинців у Канаді після майже дворічного періоду переслухувань і студій над цією проблемою. Міністер справедливости Рамон Гнатишин завернув, однак, цей рапорт судді Дешенові, вимагаючи, щоб були елімінованi всі ті місця в рапорті, які могли б виявити ідентичність запідозрілих осіб, поки їх участь в якихнебудь злочинах буде доказана. Таким чином, оприлюднення цього рапорту буде знову відкладено на якийсь час.

Зимовий карнавал

Вже від кількох років перші два тижні лютого є призначені в Оттаві для святкування зимового карнавалу під назвою „Вінтерлюд" (Winterlude). Одною з атракцій цього карнавалу є показ льодових скульптур на озері Дав, в середині міста. Спеціяльне жюрі розглядає і нагороджує найбільш оригінальні і мистецькі скульптури. Цього року оттавський відділ Товариства Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців спонзорував показ української скульптури з льоду на народну тему. Цю скульптуру виконав, при ентузіястичній допомозі молодих українських професіоналістів, Лев Микитчук, молодий українсько-канадський мистець і скульптор. Хоч українська скульптура не отримала офіційної нагороди, вона була дуже популярна. Перед нею затримувалися чужинецькі туристи і місцеві глядачі. Багато з них зробили знімки на тлі української скульптури.

Меморіяльна лекція ім. Івана Франка

Цьогорічна меморіяльна лекція ім. Івана Франка, влаштована спільно Інститутом совєтських і східньоевропейських студій карлтонського університету в Оттаві та Товариством Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців, відбулася 13-го лютого в приміщенні карлтонського університету. Іван Павло Гімка, професор історії Альбертського університету в Едмонтоні, виголосив доповідь на тему „Українське село в добі Івана Франка". Не зважаючи на дуже сильний мороз, понад 100 осіб (багато з них молоді студенти) зібралося того вечора, щоб послухати цю цікаву і повчальну лекцію. Проф. Гімка говорив про економічний, політичний і культурно-суспільний стан українського села в Галичині в другій половині XIX століття і на початку XX. Проф. Гімка, уродженець З'єднаних Стейтів Америки, спеціялізувався в ділянці розвитку національної свідомости українців в Галичині в цьому періоді. Він дав дуже реалістичний, а при тому дотепний образ емансипації галицького села після знесення панщини в 1848 році.

Після доповіді відбулось прийняття, на якому присутні мали нагоду ближче познайомитись і поговорити з доповідачем.

Хор червоної армії в парляменті

Тяжко повірити в новий парадокс. В четвер, 12-го лютого, виступав в Оттаві, в Національному Центрі Мистецтва, совєтський ансамбль червоної армії. Перед його виступом Товариство Українських Канадських Професіоналістів і Підприємців в Оттаві вислало до міністра комунікації, Флори Макдоналд, яка є відповідальною за Національний Центр Мистецтва, лист з протестом проти спроваджування того типу ансамблів, спеціяльно якщо вони репрезентують армію, яка вславилася своїми звірствами в Афганістані, і яка дотепер окупує країни східньої Европи. На цього листа Українське Канадське Товариство Професіоналістів і Підприємців отримало чемну відповідь з бюра міністра, що воно ці завваги приймає до відома, та що міністер буде про це поінформований. Проте в п'ятницю вранці, день після концерту, цей самий хор був запрошений виступити в будинку парляменту з концертом для парляментаристів. Під час цього виступу спікер палати громад Джон Фрейзер вітав совєтських „героїв", нав'язуючи до спільної боротьби проти фашизму під час Другої світової війни. Тяжко зрозуміти, чи це лише наївність, чи безмежна глупота! Як можна вітати представників найгіршого тоталітарного режиму в світі, називаючи їх героями і приятелями, в приміщенні канадського парляменту, який символізує свободу і демократію вільного світу?

Степан Яворський

ПОЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ і працівники державної служби безпеки вдерлися силою до помешкання Яцека Куроня, колись активного члена вільної профспілки „Солідарність", а тепер політичного активіста, саме тоді, коли там відбувалася його зустріч з кількома західніми кореспондентами. Я. Куронь заявив кореспондентам, що режим Войцеха Ярузельского знову почав переслідувати дисидентів. Після перевірки документів і виготовлення списка учасників поліціянти заявили, що зустріч треба вважати нелеґальними зборами і список вони передадуть прокуратурі до розглянення.

НЮАРКСЬКИЙ, А НЕ НЮЙОРКСЬКИЙ ПЛАСТПРИЯТ

У репортажі Любови Коленської п.з. „Сотні юнаків і дівчат вітали „Чорнобривок" („Свобода", ч. 40, 3-го березня ц.р.) трапився друкарський чортик і треба читати: „На залі і у фойє місцевого готелю Аспен — блиск канделябрів, вибагливі сукні та шикарний одяг чоловіків і сотні, сотні молодих, що прибули звідусіль, бо аж з далеких — Мериленду, Каліфорнії, Коннектикат і Канади, щоб тут 31-го січня ц.р. взяти спільно участь у традиційних карнавальних вечерницях 29-ої уже з черги презентації дебютанток пластового гуртка „Чорнобривки", що її влаштував Нюаркський Пластприят. Треба теж читати: ... „репрезентації 24-ох дебютанток-пластунок приглядалось 1,200 осіб — „старша ґвардія" була в меншості. — Ред.

Сумерк...

(Закінчення зі ст. 2)

— добре для Америки", щоб це не помстилось на її долі. Ізраїль веде на близькому Сході безвідповідальну, безшабашну політику, а ЗСА тому потурають.

Чому вважаємо це великою помилкою? Вся увага Америки мусить бути спрямована на протисовєтський фронт! А на тому фронті нині зачинає головну ролю грати не зброя, а моральний престиж. Виглядає, що Ґорбачов второпав вагу того елементу міжнародної політики, намагається змінити напрямні совєтської політики, бажаючи піднести престиж СССР, що йому частинно вдається. Своїми пропозиціями про нуклеарне роззброєння від здобув багато пунктів на европейському терені. Нині престиж стає вирішальним фактором міжнародної політики, коли світ переконався, що нуклеарна зброя, фізична сила, то нія ка сила, що ера „power politics" минула! Збанкрутувала! Виграє та сторона, яка виявить більш людяности і зрозуміння для аспірацій людини і народів! Приходить після запаморочення фізичною силою свідомість, що доки не буде розв'язане питання волі і свободи, для усіх народів, спокою у світі не буде. А третя світова війна — немислима. Великопотуги, погрожуючи собі взаємно фізичною силою, виставляють свою політику тільки на глум!

З такою політичною настановою — за мораль у політиці, проти насилля — проти „power politics" і ми можемо в'язати якісь надії на краще майбутнє. Інакше — ми пропали! Наш нарід упав жертвою ароґанції великопотуг, на жертівнику політики сили, і її банкрутство нам треба вітати з ентузіязмом!...